Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ”Förslag till rådets förordning om anmälan till kommissionen av projekt för investeringar i energiinfrastruktur inom Europeiska gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 736/96”

KOM(2009) 361 slutlig – 2009/0106 (CNS)

(2010/C 255/22)

Föredragande utan studiegrupp: **Valerio SALVATORE**

Den 4 september 2009 beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

”Förslag till rådets förordning om anmälan till kommissionen av projekt för investeringar i energiinfrastruktur inom Europeiska gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 736/96”

KOM(2009) 361 slutlig – 2009/0106 (CNS).

Facksektionen för transporter, energi, infrastruktur och informationssamhället, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 12 november 2009. Föredragande var **Valerio Salvatore**.

Vid sin 458:e plenarsession den 16–17 december 2009 (sammanträdet den 16 december) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 177 röster för och 1 nedlagd röst:

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén ställer sig bakom kommissionens avsikt att införa nya bestämmelser om projekt för energiinfrastrukturinvesteringar och stöder förslaget till förordning, som beaktar den senaste tidens utveckling inom den europeiska energipolitiken. Förslaget svarar mot de rådande behoven inom sektorn, underlättar insamlingen av lämpliga, tillfredsställande och tydliga uppgifter samt medför en proportionell administrativ börda i förhållande till nyttan.

1.2 EESK instämmer också i de principer som ligger bakom förslaget till kommissionens förordning, nämligen att förena behovet av att säkerställa regelbunden och enhetlig information för att kunna göra regelbundna och sektorsövergripande analyser av energisystemet, med syftet att minska de administrativa kostnaderna och främja öppenhet. Kommissionens förslag innebär genom sina krav en klar förbättring av det befintliga systemet. Förslagets rättsliga grund är artiklarna 284 i EG-fördraget och 187 i Euratomfördraget, och det förefaller vara utformat med full respekt för de grundläggande subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

1.3 EESK anser att detaljerna i fråga om de gränsvärden för rapporteringskravet som anges i bilagan till förslaget till förordning inte har motiverats i tillräcklig utsträckning av kommissionen. Det krävs en mer ingående diskussion mellan å ena sidan de europeiska och nationella beslutande organen och å andra sidan aktörerna inom sektorn och organisationerna inom det civila samhället, för att kunna fastställa de gränsvärden som är bäst lämpade för att garantera säkerhet, respekt för miljön, öppenhet och ekonomisk bärkraft.

1.4 EESK föreslår att kommissionens regelbundna analyser – förutom att ge prognoser över eventuella obalanser mellan utbud av och efterfrågan på energi eller brister i infrastrukturen – också ska utgöra ett instrument för övervakning av de fastställda projektens utveckling så att arbetet kan slutföras inom rimlig tid.

1.5 Kommittén anser att det är av grundläggande betydelse att garantera säkerheten för den befintliga infrastrukturen och de nya projekten. De ekonomiska aktörernas investeringar bör framför allt inriktas på modernisering, underhåll och teknisk anpassning för att säkerställa säkerheten i energinäten, i syfte att förebygga problem och garantera energieffektivitet och miljömässig hållbarhet. Undantag i det avseendet får aldrig beviljas av något som helst skäl.

1.6 EESK understryker att insamling av information och uppgifter om infrastruktur av gemenskapsintresse kan stärka principen om energisolidaritet mellan medlemsstaterna. De regelbundna analyserna kommer dessutom att främja diversifieringen mellan energikällorna, så att beroendet av energi från enskilda länder som exporterar konventionella resurser ska kunna minskas och försörjningstryggheten främjas.

1.7 När det gäller elenergi från förnybara källor anser EESK att det är viktigt att undvika administrativa utgifter för små och medelstora företag, i synnerhet sådana som är inriktade på framväxande grön teknik och redan missgynnas av högre produktionskostnader i förhållande till sådana som använder konventionella energikällor.

1.8 Kommittén föreslår i syfte att öka öppenheten (ett mål som fastställts av kommissionen) att medlemsstaterna i vederbörlig omfattning ska beakta lokalbefolkningens åsikter på de platser där de nya anläggningarna ska placeras, via de sammanslutningar som företräder det civila samhället.

1.9 EESK rekommenderar Europeiska kommissionen att se till att investeringskostnaderna inte lastas över på konsumenterna.

2. Inledning

2.1 Liberaliseringen av inre marknaden för energi öppnar nya möjligheter till investeringar inom energisektorn. De nya bestämmelserna kräver att särskilda mål uppnås i fråga om förnybar energi och biobränslen.

Mot bakgrund av den förutsedda och önskade ökningen av infrastrukturinvesteringarna i Europa krävs en harmoniserad ram för insamling av uppgifter och information om projekt för att ta energianläggningar i eller ur drift.

2.2 Kommissionen föreslår att förordning (EG) nr 736/96 upphävs och ersätts med en ny förordning, inriktad på övervakning av projekt för investeringar i energiinfrastruktur för produktion, transport och lagring av energi och koldioxid.

2.3 Insamling av relevanta och adekvata uppgifter om energiinfrastrukturens utveckling i medlemsstaterna är nödvändig för att man ska kunna genomföra regelbundna och sektorsövergripande analyser och prognoser över eventuella framtida strukturella svagheter eller obalanser mellan utbud av och efterfrågan på energi. Man bör dessutom säkerställa öppenheten bland marknadsaktörerna och minska de administrativa kostnaderna.

2.4 Förordning (EG) nr 736/96 är föråldrad eftersom dess tillämpningsområde utesluter en stor del av anläggningarna för förnybar energi, och eftersom den inte föreskriver något lämpligt system för insamling av uppgifter eller övervakning av medlemsstaternas energiprojekt. Det nuvarande systemet kan alltså utgöra ett hinder för investeringssäkerheten eftersom det inte säkerställer öppenhet och eftersom det på lång sikt kan fördröja övergången till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp. De nuvarande bestämmelserna tycks dessutom inte garantera säkerheten i energinäten eller i anläggningar för produktion eller lagring av energi och koldioxid.

3. Kommissionens förslag

3.1 Förslaget till förordning ställer krav på medlemsstaterna att översända uppgifter till kommissionen om projekt för investeringar i infrastruktur inom olje-, gas-, el- och biobränslesektorerna och om investeringsprojekt som avser avskiljning, lagring och transport av koldioxid. Projekten ska redan ha påbörjats eller ska inledas inom de kommande fem åren. Kravet gäller också avveckling av befintliga anläggningar som är planerad att äga rum inom tre år.

3.2 De uppgifter som efterfrågas är kapacitet, läge, namn, typ och väsentliga egenskaper avseende infrastruktur, sannolikt datum för ibruktagande, typ av energikälla, teknik för att garantera försörjningstryggheten samt system för avskiljning av koldioxid. I samband med avveckling krävs följande uppgifter: berörd infrastrukturs egenskaper och kapacitet samt sannolikt avvecklingsdatum.

3.3 Kommissionen föreslår att medlemsstaterna ska rapportera vartannat år med början den 31 juli 2010. Marknadsaktörerna å sin sida ska lämna uppgifterna till den medlemsstat där projektet ska genomföras senast den 31 maj det aktuella rapporteringsåret. De uppgifter som rapporteras ska återspegla läget för investeringsprojekt per den 31 mars det aktuella rapporteringsåret.

3.4 Kommissionen främjar en modell byggd på komplementaritet för att undvika dubblering av information. Medlemsstaterna undantas därför från kravet på att lämna uppgifter som redan omfattas av motsvarande krav i särskilda bestämmelser eller inom ramen för en flerårig investeringsplan.

3.5 Kommissionen använder de inlämnade uppgifterna för att (minst vartannat år) göra en sektorsövergripande analys av den strukturella utvecklingen i EU:s energisystem vars resultat diskuteras med medlemsstaterna och berörda parter. Resultaten kan offentliggöras om de inte innehåller personuppgifter eller känslig företagsinformation.

3.6 Kommissionen kan anta de åtgärder som erfordras för att genomföra denna förordning, framför allt när det gäller vilka beräkningsmetoder som ska användas, tekniska definitioner, och de erforderliga uppgifternas innehåll. En översyn av förordningen föreskrivs äga rum inom fem år från datum för ikraftträdande.

4. Allmänna kommentarer

4.1 EESK välkomnar kommissionens förslag mot bakgrund av den nya förordningens betydelse för den europeiska energipolitikens mål. Den lösning som valts prioriterar en syntes mellan kravet på övervakning och insamling av relevanta uppgifter om investeringsprojekt, kravet på en begränsning av de administrativa kostnaderna och kravet på ökad öppenhet.

4.2 Syftet med förordningen är övervakning av EU:s energisystem genom granskning av uppgifter och information om projekt för investeringar i energiinfrastruktur som insamlas av kommissionen, särskilt av dess observationsgrupp för energimarknaden.

4.2.1 Den inre marknaden och kravet på ett övervakningssystem på nivån över den nationella räcker som motivering för lagstiftningsåtgärder på gemenskapsnivå i stället för på nationell nivå. Kommissionens lagstiftningsförslag ligger därmed helt i linje med subsidiaritetsprincipen.

4.2.2 Valet av förordning som lagstiftningsinstrument – som ersätter en tidigare förordning på området – och dess innehåll, som medför krav på inlämning av uppgifter från medlemsstaterna men som beaktar kravet på att inte belasta medlemsstaterna med onödiga administrativa bördor, visar att förslaget i fråga också fullt ut respekterar proportionalitetsprincipen.

4.3 Kommissionen föredrar i sitt förslag en kompletterande rapporteringsmekanism i stället för ett integrerat och komplett system. EESK vill understryka att detta alternativ är mer ekonomiskt och minskar de administrativa kostnaderna för företagen och medlemsstaterna, vilket får positiva följder för det slutliga energipriset och innebär att man undviker dubblering av information och förbättrar kvaliteten.

4.4 EESK anser att regelbunden, fullständig och högkvalitativ information inte bara ger kommissionen möjlighet att övervaka och identifiera brister i den europeiska energiinfrastrukturen, utan också främjar förståelsen för problematiken i samband med energiinfrastruktur hos alla nationella och europeiska politiska beslutsorgan samt hos marknadsaktörer och investerare.

5. **Särskilda kommentarer**

5.1 EESK uppskattar klarheten i definitionerna i artikel 2 i förslaget till förordning. Dessa definitioner, som inte finns i den nu gällande förordningen (EG) nr 736/96, underlättar förståelsen av lagstiftningstexten och klargör räckvidden.

5.2 EESK anser att de sektorsövergripande analyser som ska äga rum vartannat år möjliggör en lämplig övervakning av det aktuella läget för energiinfrastrukturprojekt i Europa.

5.3 EESK anser sedan länge att frågan om infrastruktursäkerhet inte kan behandlas separat från frågan om försörjningstrygghet. I samma fråga som berörs av föreliggande yttrande underströk EESK nyligen [1] behovet av att garantera säkerheten i anläggningar och nät för transport av energi och koldioxid. Det är alltså viktigt att kommissionen i sina regelbundna analyser beaktar aspekter som modernisering och underhåll av befintliga anläggningar och nät.

5.4 Enligt EESK är information om projekt av gemenskapsintresse av största betydelse. Kvaliteten i denna information utgör grunden för kommissionens möjligheter att vägleda medlemsstaterna i tillämpningen av principen om energisolidaritet och diversifieringen mellan energikällorna i syfte att i fråga om energi minska beroendet av ett fåtal länder som exporterar konventionella energiresurser. EESK anser att den transnationella energiinfrastrukturen är en fråga av stort gemensamt intresse. Kommittén har i tidigare yttranden påpekat att ”gemenskapstjänster av allmänt intresse [är] nödvändiga för att Europa även i fortsättningen ska kunna byggas tillsammans” och att gradvis sammankoppling av energinäten (gas, el, olja) ”på ett betydande sätt [skulle kunna] sänka utvinnings- och investeringskostnaderna och uppmuntra till ytterligare investeringar i nya nätprojekt [inom ramen för offentliga (unionen och medlemsstaterna) och privata partnerskap – och därigenom öka försörjningstryggheten] [2]”.

5.5 EESK noterar att det system som kommissionen föreskriver bygger på en centraliserad energiproduktion, trots de många signaler som tyder på att det europeiska energisystemet i framtiden kan komma att basera sig på decentraliserade anläggningar för hushållselproduktion (fotovoltaiska solpaneler, mikrokraftvärme osv.). Man bör säkerställa tillgång till transportnäten för elenergi från dessa anläggningar, utan att orsaka onödigt stora administrativa kostnader för små och medelstora företag.

5.6 EESK anser att detaljerna i fråga om de gränsvärden för rapporteringskravet som anges i bilagan till förslaget till förordning inte har motiverats i tillräcklig utsträckning av kommissionen.

5.7 EESK uppmanar till en fördjupad debatt om nyttan med och den långsiktiga hållbarheten i teknik för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS-teknik). Kommittén har redan uttryckt invändningar i fråga om intresset av och säkerheten i projekt för avskiljning och transport av CO_2. Kommittén noterar emellertid att kommissionens förslag till förordning innehåller bestämmelser som innebär att information om projekt för transport och lagring av koldioxid ska omfattas. Detta kan bara tolkas som att sådan infrastruktur ska omfattas av de regelbundna analyserna av det europeiska energisystemet.

5.8 Kommittén anser att uppbyggnad av energiinfrastruktur på lokal nivå inte bör ske mot invånarnas och deras lokala företrädares vilja. EESK stöder en öppenhet som innebär att medborgarna får god information om räckvidden av de projekt som planeras genom lämplig utvärdering av de ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna.

Bryssel den 16 december 2009

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande
Mario SEPI

---

(1) EUT C 306, 16.12.2009, s. 51.

(2) EUT C 128, 18.5.2010, s. 65.